

## НАУКОВЕ МИСЛЕННЯ: СУТНІСТЬ, СПЕЦИФІКА, ОСНОВНІ ФОРМИ.

Вишнякова А. О.

Науковий керівник – проф. Фірсова Л.В.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені

Петра Василенка

(61002, Харків, вул. Алчевських 44, каф. ЮНЕСКО, тел. (057) 716-41-56)

E-mail: [Kntusgunesco96@gmail.com](mailto:Kntusgunesco96@gmail.com)

Виникнення науки як сфери людської діяльності тісно пов'язано зі зростанням інтелекту людей. Наука - це особлива сфера людської діяльності, яка спрямована на виробництво та теоретичну систематизацію життєво важливих знань людини щодо дійсності. Розвиток науки відіграє все більш вагомий та вирішальний роль в житті сучасного суспільства. Адже давно стало зрозуміло, що в ХХІ ст. могутність будь-якої держави визначається не тільки і не скільки її економічним потенціалом, скільки рівнем розвитку науки. Є всі підстави стверджувати, що специфічною рисою сучасного етапу еволюції науки є проєктивно-конструктивний, програмуєчий характер науково-теоретичної свідомості по відношенню до практичної діяльності людини. Наукове мислення - це цілеспрямований процес, який вирішує чітко визначені пізнавальні завдання, що визначаються цілями пізнання. Цілі пізнання, в свою чергу, детермінуються, з одного боку, практичними потребами суспільства, а з іншого - потребами розвитку самого наукового пізнання. Специфіка наукового мислення полягає у тому, що наука орієнтується на відділення особистісного від об'єктивного, стиль наукового мислення передбачає дослідження не тільки об'єктів, предметів і явищ, актуальних для сьогодення, але і тих, які будуть важливі в майбутньому, теоретичні принципи, на підставі яких будуватиметься комплекс знань, формують певну систему, методи, якими здійснюється вивчення предметів, об'єктів, їхніх зв'язків між собою усвідомлюються і контролюються вченим. Формами наукового мислення є ідея, проблема, гіпотеза, концепція, теорія. Ідея - це форма наукового пізнання, яка відображає зв'язки, закономірності дійсності і спрямована на її перетворення, а також поєднує істинне знання про дійсність і суб'єктивну мету її перетворення. Проблема - це форма і засіб наукового пізнання, що є єдністю двох змістовних елементів: знання про незнання і передбачення можливості наукового відкриття.

Гіпотеза - це форма та засіб наукового пізнання, за допомогою яких формується один з можливих варіантів вирішення проблеми, істинність якої ще не встановлена і не доведена. Концепція - це форма та засіб наукового пізнання, яка є способом розуміння, пояснення, тлумачення основної ідеї теорії, це науково обґрунтований та в основному доведений вираз основного змісту теорії, але на відміну від теорії він ще не може бути втіленим у струнку логічну систему точних наукових понять. Теорія - це найбільш адекватна форма наукового пізнання, система достовірних, глибоких та конкретних знань про дійсність, яка має струнку логічну структуру і дає цілісне, синтетичне уявлення про закономірності та суттєві характеристики об'єкта. Отже наукове пізнання являє собою відносно самостійну, цілеспрямовану пізнавальну діяльність.